

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De veneratione || sanctor[um] libri duo Judoci
Clich-||touei. Neoportue[n]sis. excelle[n]tissi-||mi
Parisiensis academiae Theologi**

Clicthove, Josse

Coloniae, 1525

VD16 C 4211

Ecclesia[m] catholica[m], inter duos prædictos errores media[m] ueritatis
uia[m] tenere, & ab utro q[ue] caute declinare. VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36172

LIBER PRIMVS.

¶ Ecclesiā catholicā, inter duos p̄dictos errores, mediā ueritatis uia tenere. Cap. VIII

T ecclesia sancta, q̄ a spū ueritatis illuminat ac regit ab utroq; iā dictoꝝ erroꝝ, extremas & inter se ex diametro oppositas tenentiū partes, cauta declinat atq; media uia, tanq̄ inter periculosam Scyllam &

I Charybim, suā cymbā tuto deducit. ¶ Eniuero nō recipit ipsa, orationē sanctoꝝ fieri pro ijs q̄ in iniquitate sua aut incredulitate iā mortui sunt, secūdu cōmunē & ordinatā a deo legē, nō ignorās scriptū esse. Qui nō crediderit, cōdēnabit. Et q̄ nō credit, iā iudicat⁹ est, q̄d q; sine fide impossibile est quēq; placere deo. Et iterū. Neq; habitabit iuxta te malignus, neq; permanebūt iniusti añ oculos tuos. Et rursum. Si ceciderit lignū ad austrū aut ad aquilonē, in q̄cūq; loco ceciderit, ibi erit. Pro ijs itaq; q̄ tēpus adhuc hñt p̄nitentiæ, & hic uitā agūt quā in melius cōmutare p̄t, a malo p̄terito respiscētes, orōnes sc̄toꝝ rū siue in terris adhuc degentiū, siue in coelis cū deo regnatiū

Marci. 16
Iohan. 3
Hebræ. 11.
Psalm. 5
Ecclesi. 11.

Gregorius

Traianus

II utiliter fieri ipsa admittit. ¶ **Q** si quispiā hic obiecerit, **B.** Gregoriū adhuc sup̄stite, orasse diuinā maiestātē & clemētiā pro aia Traiani impatoris Romani, quingētos fere annos añ cum mortui, impetrasseq; illi salutem æternā. Huic adhibenda est responsio, nō debere quidē cuiq; incredibile uideri, q̄d de Traiano iā adductū est. Tū q; idip̄m, cōplures grauissimi scriptoꝝ res & probatissimæ apud oēs autoritatis, l̄ræ monumentis tradiderint, q̄ dicitis nō est temere detrahēda fides, neq; leuiter refragandū. Tū etiā, q; sile quiddā in alijs factū fuisse interdū lectitat, plerosq; scilicet in infidelitate aut p̄ctō ad mortem ex hoc mūdo sublatos, precibus sanctoꝝ, in huius uitæ p̄grinatione adhuc tūc subsistētiū, fuisse ad uitā reuocatos, & de mū æternæ salutis munus cōsecutos. Enimvero **S.** Philippus ap̄l̄s, filiū p̄tificis idoloꝝ & duos tribunos p̄secutores suos, pestifero draconis afflatu extinctos, uitæ restituisse legit. Bt̄s itē Matthæus ap̄l̄s & euāgelista, filiū regis Aethiopiū (quē magicis suis carminib⁹ nō potuerūt malefici suscitare) orōne ad deū fusa, reduxit ad uitā. Ad hæc, frater regis Indoz, sancti Thomæ ap̄li interuēctione, uitæ est redditus, & de magnifico pa

Philippus.

Matthæus

Thomas

fico pa

De veneratione Sanctorum.

fico palatio in cœlis extructo, architecto ipso **Thoma**, testi-
moniū phibuit. Rursum **S. Martinus** inter tres mortuos a se **Martinus**
resuscitatos, quēdā q̄ laqueo sibi mortē cōsciuerat, p̄cibus su-
is reduxit ad uitā, aliū q̄q; adhuc catechuminū, itidē rediuitū
reddidit. Multa q̄q; id genus exēpla, in historijs acta sc̄tōꝝ re-
ferētibus, & nequa q̄ asp̄nandis aut cū sup̄cilio reiiciēdis, pasi-
sim occurrent. Quinimo & **B. Augustin⁹** in primo libro de **Augustinus**
aīa & eius origine, cap. x cōsile quippiā cōmemorat de **Diuo**
crate, fratre sanctæ **Perpetuæ**, q̄ septēnis mortuus fuerat, & i **Diocrates,**
mortis dānationē ierat, Soror aut̄ ipsius, imminēte suo marty-
rio, & cū pro **Ch̄so** esset moritura, d̄m̄ pro illo rogauit, atq;
ut a p̄cenis trāsseret ad requiē, impetrauit. Quid igit̄ prohibe-
bet, idē & de **Traiano** factū esse existimare? ut beati **Gregori**
precibus, aut ad uitā hāc mortalē fuerit reuersus, ad agēdā de
peccatis suis p̄cinitētā, q̄d uero est similis, uel q̄ aīa eius, alio
quis mō (quē deus nouit) purgata, transferit ad uitā p̄petuam.
¶ Veruntū id nulli hoīm fiduciā suggerere debet, q̄ cōsimi-
li mō, sancti cuiuspiā precibus (etiā si peccatis suis mortuus fu-
erit) æternæ uitæ cōsortiū assequet̄. Nepe q̄ de **Traiano** & cæ-
teris hic citatis, mō dicta sunt, gratuito dūtaxat diuinæ uolun-
tatis indultu illis fuere cōcessa, præter ordinariæ cōmunisq; le-
gis cōstitutionē, a qua deus hos pro suo nutu atq; b̄nplacito ex-
emit. Nō em̄ ita, definitis a se legibus ipse subijcit, ut nō possit
priuilegio q̄dā singulari, p̄ter eas cuiq; aliqd liberat̄ p̄stare,
Atq; priuilegia paucoꝝ, nequa q̄ faciūt legē, neq; promiscue
in oēs extēdunt, alioq; priuilegia non essent, nec dici possent.
Stulte igit̄, temerarie, & insipiēter cōsideret, q̄ se q̄q; ubi æter-
ni delicti reus esset post mortē, speraret horū añ dictōꝝ exem-
plo, p̄cuiusq; sanctorū intercessionē, ad uitā reuocatū iri, aut cō-
secutus æternā fœlicitatē. Quñquidē solus ipse deus nouit, q̄
bus id p̄cipui muneris priuilegiū sit impartiturus, & q̄d unip̄-
stat, alteri citra iniuriā recusare, denegareq; potest, cū idip̄m,
in sola eius sup̄bona uolūtate sit collocatū. Quæ aut̄ in huius
capitis principio dicta sunt, secundū cōmunē ac ordinariā dei
legē ita se habere, sunt intelligenda. Cui solide innitētes, exit-
stimem⁹ animę peccatrici solutę uinculis corporeis, & eterna

LIBER PRIMVS.

dānatione dignæ, nō impēdi nec prodesse orōnes ecclīæ, neq;
 debere quēpiā uana lactari spe, aut inani cōfidentia niti, stult
 III. tate fiducia, subleuationis earū orationū. ¶ Sed rursum insi
 stet fortasse aliq̄s, & obijciet in p̄dictor̄ cōfutationē, ea beati
 Mat. 16. Gregorij uerba, q̄ legunt̄ in homilia euāgelij secundū Mat.
 Si q̄s uult uenire post me, abneget semetipsum, & tollat cru
 cē suā & sequat̄ me, q̄d de sanctis legit̄ martyribus (est aut̄ illa,
 inter quadraginta sancti patris homilias sup̄ euangelia, ordi
 ne tricesimalc̄da) ubi de ipsis sanctis loquēs ait. Hos ergo fra
 tres charissimi, in cā nestri examinis quā cū districto iudice ha
 bebitis, patronos facite. Hos in die tanti terroris, illius defen
 sores adhibere. Certe si apud quendā magnū iudicē, cā q̄libet
 uestra esset die crastino uentilanda, totus hodiernus dies in co
 gitatione duceret, patronū uestra fraternitas q̄reret, magnifq;
 precibus ageret, ut apud tātū iudicē sibi defensor ueniret. Ec
 ce districtus iudex Iesus, uenturus est, tātū illius angelor̄ & ar
 changeloz̄ cōciliij, terror adhibet̄. In illo cōuentu, cā nra dis
 cutit̄, & tñ patronos mō nō requirimus, q̄s tūc defensores ha
 beamus. Assunt defensores nri, sancti martyres, rogari uolūt
 atq; (ut ita dixerim) q̄runt, ut q̄rant̄. Hos ergo adiutores, vris
 orōnibus q̄rite, hos protectores uestri reat̄ inuenite, quia ne
 punire peccatores debeat, rogari uult & ip̄e qui iudicat. Hæc
 Greg. Quib̄ plane uerbis hortat̄, ut sanctos nobis asciscam̄
 patronos, q̄ in die examinis nri extremi, corā iudice pro nobis
 loquant̄, atq; in die iudicij nri ferāt causæ nre patrociniū. Sūt
 igit̄ (inquiet) & tunc, sancti pro nobis oraturi. ¶ Verū hæc ob
 iectanti reddēda est responsio, probe quidē & uere dicta eē il
 la uerba Gregorij, sed ea recte intelligi debere. Non em̄ illis
 innuit ip̄e Gregorius neq; admonet, q̄tendos esse sanctos no
 bis patronos, q̄ in die iudicij extremi primū, & non añ, causæ
 nre corā deo patrocinent̄, sed q̄, dū hic uiuimus, pro nobis in
 tercedāt, deūq; suis precibus reddant mortalibus placabilē, ue
 niā q̄q; nobis impetrēt peccatoz̄, & grām ad bñ operandum.
 Et ita patrociniū eorū, nobis adhuc in stadio curretibus im
 p̄sum, magnā in die iudicij attulerit causæ nre opē, qm̄ & re
 missionē obtinuerit nob̄ delictor̄, & grām dei, pariter ac glo
 riam.

De veneratione sanctorum.

riā æternā. Quare p̄ hmōi patrociniū, a sanctis cū hic uiximus nobis exhibitū, tūc n̄ra cā felicit̄ corā sup̄no iudice agēt, ne q̄ in dānationē n̄ri, sed saluationē æternā definiet. ¶ Quare III nō usq̄quaq̄ probāda uidef̄ illa iudicij extremi in pictura res præsentiatio, q̄, b̄tā uirgo Maria & S. Iohānes baptista effigi, an̄ flexis an̄ summū iudicē genibus, tanq̄ sint oraturi in distri cta illa discussione Ch̄m, pro ijs q̄ aderūt iudicandi. Nō em̄ tūc orōni locus erit aut precibus, sed seuerō tantū examini, & ferēdā in quēq̄ pro meritis sn̄æ. Neq̄ deipara uirgo tūc cre dit oratura d̄m̄ pro iudicādis, sed coalescētura iudici, & pari ter orbē terrarū iudicatura. Si em̄ regina Austri surget in iudi cio cōtra generationē incredulā Iudæorū, & condēnabit eam q̄d̄ni idē faciet regina cœli, & d̄nā mūdi, ac iudicis m̄i: Cū it̄i dē promiserit suis apl̄is Ch̄s, q̄ sedebūt in die iudicij sup̄ sedes duodecim, & iudicabūt duodecim tribus Israel, sanct̄ ne Iohannes (q̄ inter natos mulierū, ipsius d̄ni testimonio, nō sur rexit maior) illis etiā coassidebit, futurus tūc mūdi iudicator. nō orator pro mūdo: Rursus B. Paul̄ de sanctis dixit, q̄ an̄ I. Corin. 6. gelos iudicabūt, & Sapiēs de iisdē, q̄ iudicabūt nationes. Nū Sapien. 2 q̄d̄ illo sanctorū (q̄ iudiciariā sortient dignitatē) numero exclu dent baptista d̄ni, sc̄t̄s ab utero matris, & illa sanctarū sancta sacratissima uirgo, q̄ sanctū sanctorū mūdo protulit, ut hi duo nō iudicādi, sed orandi tm̄ functuri sint ibidē officio: Certe q̄ in illo nouissimo die, sanctorū emendicabūt suffragia, p̄similes (timeo) habebunt fatuis uirginibus, q̄ p̄ clamorē media nocte Mat. 25 factū de aduētū sponsi (ut habet euāgelica parabola) excitatæ a somno, petiuerūt a sapētibus uirginibus oleū, q̄ extinctas suas lāpades ornarēt, q̄d̄ tm̄ nō impetrarūt. Tunc em̄ tres uiri isti Noe, Daniel, & Iob, iustitia sua liberabunt aīas suas, & nō li berabunt filios suos neq̄ filias, sed ipsi soli liberabunt, quēad̄ modū d̄ns p̄ Ezechielē denunciauit esse futurū, qm̄ in terrā ali Eccl̄s. 14 quā peccatricē imiserit famē, malas bestias, aut gladiū uitorē, in cui⁹ medio fuerint iuēt̄i illi tres uiri iusti. Cū desudam⁹ igit̄ adhuc in p̄senti agone, & nostrā hic agimus peregrinationē, p̄sunt nobis sanctorū patrociniā, & pro tp̄is illius curriculo, iō plorāda sunt impensius eorū suffragia. Sed aliquantisper di d̄ 3 gressi,

LIBER PRIMVS.

gressi, nūc dimissum repetamus iter. ¶ Nec minus ecclia sc̄a, ab opposito ei q̄ mō improbatu est, declinat errore, alteroq̄ extremo, inficiate sc̄os in cœlo, pro nobis hic degētibus preces ad deū fundere. Ipsa q̄ppe, sedula deprecatione, sc̄os oēs orat, ut intercedere dignent̄ pro nra oīm̄ salute. Christiferam q̄q̄ uirginē & singulos sc̄os obsecrat, ut orēt̄ pro nob̄ ad dominū. Deniq̄ & deū ip̄m supplex orat ecclia, ut sc̄os ip̄os, p̄ nobis orātes pro sua benignitate exaudiat. Qd̄ nequaq̄ generali cōstitutiōe & obseruatiōe faceret assidue, si nō haberet p̄ suafum atq̄ indubitātū, sc̄os cœlesti cōsortio ascriptos, p̄ nobis adhuc in terra agētibus deū orare, eorūq̄ p̄ces, ip̄i deo nō esse ingratas. Media itaq̄ inter duos istos errores extremos uia, incedēs ecclia catholica, cōstitet sanctos, supernæ ciuitatis Hierusalē foelicissimos ciues, deū orare pro ihs q̄ in hoc mundi stadio currunt, p̄nitentiæq̄ locū adhuc habent.

¶ Animas humanas q̄ nihil hnt̄ purgādū, cū primū corporibus solutæ sunt, cœlesti gloria perfrui. Cap. IX

Luca. 6

Ed ne sup arenā, fabricæ nra fundamētū collocare uideamur, qn̄ poti⁹ supra firmā petrā, anteq̄ ad ulteriora progrediamur, opus est hoc loco & diuina scripturæ testimonijs, sc̄osq̄ patrū authoritatibus oñdere, aias sanctorū q̄ legis euāgelicę tpe obdormierūt in dño, cū primū uinculis corporeis absolute fuerint, protin⁹ ad æternæ quietis tabernacula traductas esse, & clara dei uisione glorificatas. Quinimo in uniuersum, quascūq̄ aias hoīm̄ post Chri in cœlis ascēsiōne, nihil in se hnt̄es expiandū, cū suorū corporū nexibus soluunt̄ cōtinuo ad cœlestē euehi gloriā deiq̄ faciē clare cōtueri. Neq̄ illoꝝ esse assentiendū sn̄æ, q̄ dicūt sanctarū aiarū gloriā differri usq̄ in cōsummationē seculi, diēq̄ extremi iudicij, q̄ rursus suis uniant̄ corporibus, ut cum illis primū p̄cipiat̄ suorū opeꝝ p̄miū, cū q̄bus ptulerūt bñ̄ operandi labore. Quæ sane impia assertio, & sacris lris prorsus aduersa, si admittat̄, protinus dispereūt sanctorū pro nob̄ ofones in cœlis, interimant̄q̄ eorū suffragia, qn̄imo & aperit̄ tū fenestra huic improbo errori, q̄ nō sint orādi a nob̄ sancti, neq̄ sup̄pliciter inuocādi. At q̄o qm̄ utrūq̄ paulo post cōprobare, nobis est